

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՄԵԿ ԱՐՏԱՅԱՅՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թոշունի թէ հովու թեւերով հասաւ այն նամակն Արսէնին ձեռքը: Նամակին ամէն մէկ բառ որ գոհար մըն է սրտի եւ իմացականութիւն: Արսէն կը սպասէր այս նամակին եւ այն անդին ժամանդրութեան որ նշանակուած էր անոր մէջ: Ռեպահութիւնն իրեւ տաք, յորդ, փրփրդէզ զոսմէ մը խուժեց անոր սրտին մէջ եւ ողորդիով անոր ամրող մարմինը՝ համակ բոցի վերածեց զայն: Բայց երեք ժամ պէտք է ժամանդրավայրին ըլլալու համար: Զիմանալվ ինչպէս անցընել ժամանակը՝ ան կ'որոշէ սրճարան մը մտնել... կը նստի սեղանի մը առջեւ ու ըմպէլի մը կ'ապսարէ:

Դուրսը՝ ամրող քաղաքը լոյսի ովկիանոս մը քարձած է եւ արեւ իրեւ խնդութիւն լեցուած է փոլոցներուն մէջ:

Զավացոցիշ ըմպէլի բաժակը հազիր Արսէնի շրթներուն համար է երր սրճարանին գուռը կը բացուի անցք տարգլ մեծվայելու հագուած, նուրբ ու գեղադէմ օրիորդի մը: Օրիորդը, առանց ուշագրութեան առարկայ ընկլու բազմաթիւ յաճախորդները, որոնք զրաղուած էին կամ թերթներ կարգապով կամ օրուան այլեւայլ զէպիքրուս վրայ վիճենով, հաստուարքալ կը մտնենայ Արսէնին, կը նույն ծիսդ անոր կորդին, խորոնէն ժպիս մը երկարածիւով զէմքին վրայ, մեղմ ձայնով մը կը յարէ:

— Կը հաճի՞ք բաժակ մըն ալ ինծի համար ապարբել:

— Խնդրեմ, օրի՞որդ, բոլորուն յօժարաւակամ, բայց ո՞չ էք դուք:

— Ես այն եմ որ դուն կ'ուզես սպաննել, ես ժամանակին եմ:

Եւ ան, վաղմի բարեկամուհի մը պէս, թեւին մէկը կը նետէ Արսէնի ուսին վրայ, մինչ միւս ձեռորդի իր բաժակը կը սկսի պարզել հանդարատ եւ անայլոյ:

— Օրիորդ, կ'ըսէ Արսէն սրտնեղած, դուք աւելի գեղեցիկ էք քան աստղերու դրասանգը անամը գիշերներուն երկնքին մէջ, ու կ'ըսէն թէ դուք ամբքան սուղ կ'արժէք որբան յաւիտնական խալարներ լուսաւորդ արեւը, բայց կուղեմ ձեր ընկերացութիւնն հրաժարի երեք ժամուան համար:

Արսէն հազիր վերջին բառերը արտասանած էր երբ անգամ մըն ալ կը բացուի սրճարանին

դուռը՝ այս անգամ անցք տալով երկու երիտասարդ օրիորդներու: Անոնք պահ մը կը կայնին սեխին վրայ, կը դիտն պարապ սեղանները եւ ընտրելով յարմար տեղ մը՝ կը նստին:

Արսէն կը դիտէ զանոնք եւ իր նայուածքը՝ ծականց հրթիւ ծծելու համար թուզով մեղուի նման կը թուզկոտի օրիորդներու, շը շաղդանայ գէպին անոնց լանջեթըը, գէմքերը ու դուած ըլլայով հիթալից տեղերը՝ փոխն ի փոխ կանգ կ'առնէ հեղ մը ըրթներուն, հեղ մը աշքերուն վրայ: Օրիորդներուն զէմքերը ժափտով կը լուսածրուին եւ անոնց Արսէնը կը դիտեն այնպէս խոր ու սեւուուն որ անոնց նայուածքը հնացգեատէ կը դառնայ կատարեալ հրատէր մը: Անքան կրամ եւ հրապոյր կայ այլ հրաւերին մէջ որ օրիորդներուն էութիւնը Արսէնի զգացումներուն յարմար բոյն ըլլալ կը թուի:

Արսէն կը դիտէ իր ձախ կողմը ուր նստած է հասուն տարիքով պարոն մը, հագած մէծարժէք կերպասէ զգեստ մը, անտարակոյս քաղաքի. ամէնէն զարպետ զերձակի մատներէն գուրս եկած: Պարոնը կը թուէ մեծ հաստութիւն դիզած մէկն ըլլալ: Կը դիտէ աջ կողմը ուր նստած է դեռասի անձնարութիւն մը, ծաղկահասակ երիտասարդ մը, հագուած ճոխ ու վայելուչ, որ կը թուէ մեծահարուստի մը զատակն ըլլալ:

Արսէն կը դիտէ այս երկու տարբեր տարիքի հարուստները ու կ'ամփոփուի իր վիճակին վրայ: Ինք չունի նիթական հարստութիւն արժէքաւոր կերպասէ զգեստ ունենալու համար, չունի զինուորակն աստիճան կամ հասկացնու, բայց օրիորդներու նայուածքները իրմէ չեն հեռանար իրեմք: Եւ Արսէն կը խորհի: «Եօ դորժանան մը հնոցները բոցավառող բանուոր, զործառունը շարժան զնելու չափ հազիր սոնոն կրամ առնել, եւ սակայն զեղեցկութիւնը կը թրթուա ինձնով, գեղեցկութիւնը ինծի հետ է, իմ են սպազայի յաղթանակները»:

Եւ Արսէն կը զրայ որ ժամանակի թեւր իր ուսուուն վրայ ննչէլ զադրած է ու դէպի օրիորդները ափով զրկուած համբոյրէ մը վերջ, կ'ուզեւորուի զէպի ժամէկտար՝ ուր անդին սիրտ մը կը բարախէտ իրեն համար:

Ա. ՍՈՓՈՎԱԿԱՆ